

ΤΑΞΗ: Β' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ: ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ

Ημερομηνία: Σάββατο 24 Απριλίου 2021
Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΑ

Απόσπασμα πρώτο:

Παρατίθεται στη συνέχεια το εισαγωγικό σημείωμα του κειμένου, από το οποίο προέρχεται το απόσπασμα, με βάση το σχολικό βιβλίο:

Το κείμενο που ακολουθεί προέρχεται από το Ρωμαίο ιστορικό Γάιο Σαλλούστιο Κρίστο (86-35 π.Χ.). Ο Σαλλούστιος παρουσιάζει εδώ μια εξιδανικευμένη εικόνα των ηθών της αρχαίας Ρώμης μέχρι το 146 π.Χ. Τη χρονολογία αυτή, κατά την οποία οι συμπατριώτες του κατέλαβαν και κατέστρεψαν την Καρχηδόνα, τη θεωρεί σημαδιακή και υποστηρίζει ότι αμέσως μετά άρχισε στη Ρώμη ένα ασταμάτητο καταράκλημα των ηθών. Η αντίληψη αυτή για το «χαμένο παράδεισο» των πρώτων αιώνων της Ρώμης διαποτίζει τη ρωμαϊκή ιστορική σκέψη.

Apud antīquos Rōmānos concordia maxima sed avaritia minima erat. **Rōmāni in suppliciiis deōrum magnifici sed domi parci erant. Iustitiā inter se certābant et patriam curābant. In bello pericula audaciā propulsābant et beneficiis amicitias parābant.** Delecti consultābant patriae; eis corpus ex annis infirmum sed ingenium propter sapientiam validum erat.

Απόσπασμα δεύτερο:

Tarquinius Superbus, septimus atque ultimus regum, hoc modo imperium perdit. Filius eius Sextus Tarquinius pudicitiam Lucretiae, uxoris Collatini laedit. Maritus et pater et Iunius Brutus eam maestam inveniunt. Illis femina cum lacrimis iniuriam aperit et cultro se ipsam interficit .

Απόσπασμα τρίτο:

Ibi vix animum sollicitum somno dederat, cum repente apparuit ei species horrenda. Existimavit ad se venire hominem ingentis magnitudinis et facie squalidā, similem effigiēi mortui. Quem simul aspexit Cassius, timōrem concēpit nomenque eius audire cupīvit. Respondit ille se esse Orcum. Tum terror Cassium concussit et e somno eum excitāvit.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

A. Να μεταφέρετε στα Νέα Ελληνικά τα παραπάνω αποσπάσματα (από το πρώτο απόσπασμα να μεταφράσετε μόνο το σημειωμένο με έντονη γραφή χωρίο).

Μονάδες 20

B. 1. Να χαρακτηρίστε τις παρακάτω περιόδους με την ένδειξη ΣΩΣΤΟ (Σ) ή ΛΑΘΟΣ (Λ):

- 1) Η λατινική είναι η μόνη διάλεκτος της αρχαίας Ιταλίας που ανήκει στην ινδοευρωπαϊκή γλωσσική οικογένεια.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2021
Β' ΦΑΣΗ

E_3.Λλ3Α(ε)

- 2) Ο Μάρκος Τύλλιος Κικέρων (106-44π.Χ.) υπήρξε ένας από τους μεγαλύτερους ρήτορες της αρχαιότητας και θερμός υποστηρικτής του Αριστοτέλη.
- 3) Ο Κορνήλιος Νέπωσ εγκαινιάζει στη Ρώμη την ιστορική βιογραφία. Έγραψε περίπου 35 βιογραφίες διασήμων Ελλήνων και Ρωμαίων κυρίως στρατηγών.
- 4) Στο έργο «Αινειάδα» ο Πόπλιος Βεργίλιος Μάρων έχει επηρεαστεί από την Ιλιάδα και την Οδύσσεια του Ομήρου.
- 5) Ο Βάρων θεωρείτο ο «πιο καλλιεργημένος ανάμεσα στους Ρωμαίους κι ο καλύτερος γνώστης της λατινικής γλώσσας και όλης της αρχαιότητας».

Μονάδες 10

B2. Πώς παρουσιάζονται τα ήθη των αρχαίων Ρωμαίων μέχρι το 146 π.Χ.; Να λάβετε υπόψη στην απάντησή σας το σύνολο του κειμένου, καθώς και το εισαγωγικό σημείωμα. Ποιες ήταν οι βασικές αξίες που συνιστούσαν τον ηθικό κώδικα αρχαίων Ρωμαίων μέχρι το 146 π.Χ.;

Μονάδες 10

Γ1. Να εντοπίσετε την ετυμολογική συγγένεια των παρακάτω λέξεων στα αποσπάσματα των λατινικών κειμένων που σας δόθηκαν:

- δωμάτιο
- ρέμπελος
- υπερήρωας
- φεμινισμός
- μέγας
- φάτσα
- σπόντα

Μονάδες 7

Γ2. Να χρησιμοποιήσετε τις παρακάτω λατινικές φράσεις σε μία περίοδο λόγου στα νέα ελληνικά, ώστε να διαφαιίνεται η σημασία τους:

- vivere pericolosamente
- modus vivendi
- homo sapiens

Μονάδες 3

Δ1. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους:**deōrum:** την κλητική του ενικού**domi:** τη γενική του πληθυντικού**patriam:** τη δοτική του ενικού**pater:** τη γενική του πληθυντικού**eam:** την αιτιατική του ενικού στο ουδέτερο γένος**cultro:** την κλητική του ενικού**animum:** την αιτιατική του πληθυντικού**species:** την αφαιρετική του ενικού**magnitudinis:** την κλητική του πληθυντικού**similem:** την αιτιατική του πληθυντικού στο ουδέτερο γένος**quem:** τη δοτική του πληθυντικού στο ουδέτερο γένος**Cassius:** τη γενική του ενικού**nomen:** την αφαιρετική του ενικού**Μονάδες 13****Δ2. Στο παρακάτω απόσπασμα «In bello pericula audaciā propulsābant et beneficiis amicitias parābant» να εντοπίσετε δύο (2) ουδέτερα ουσιαστικά και να γράψετε στο τετράδιό σας τη γενική ενικού του καθενός από αυτά.****Μονάδες 2****Δ3. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους:****erant:** τον ίδιο τύπο στον ενεστώτα**certābant:** τον ίδιο τύπο στον μέλλοντα**curābant:** το γ' ενικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα στην παθητική φωνή**parābant:** το απαρέμφατο του ενεστώτα στην ίδια φωνή**perdit:** το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2021
Β' ΦΑΣΗ

E_3.Αλ3Α(ε)

laedit: τον ίδιο τύπο στον μέλλοντα

interficit: το α' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή

dederat: το β' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του παρατατικού στην ίδια φωνή

apparuit: το β' ενικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή

aspexit: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του συντελεσμένου μέλλοντα στην ίδια φωνή

respondit: το α' ενικό πρόσωπο της οριστικής του μέλλοντα στην ίδια φωνή

concussit: το απαρέμφατο ενεστώτα ενεργητικής φωνής

excitāvit: το β' ενικό πρόσωπο της οριστικής του υπερσυντέλικου στην ίδια φωνή

Μονάδες 13

- Δ4. Στο τρίτο απόσπασμα να εντοπίσετε δύο (2) ρηματικούς τύπους ρημάτων της Δ' συζυγίας και να γράψετε για τον καθένα από αυτούς το απαρέμφατο ενεστώτα της παθητικής φωνής.

Μονάδες 2

- Ε1. α. “*Romani patriam curabant*”: να μετατρέψετε το ρήμα της πρότασης σε απαρέμφατο, αφού την εξαρτήσετε από τη φράση “*Caesar iubet...*” και να κάνετε όσες μεταβολές απαιτεί η σύνταξη του συγκεκριμένου ρήματος.

Μονάδες 2

- β. “*Romani domi parci erant*”: να ξαναγράψετε την πρόταση με το ρήμα στο α' πληθυντικό πρόσωπο (στον ίδιο χρόνο) και να θεωρήσετε ότι το υποκείμενο βρίσκεται στο θηλυκό γένος.

Μονάδες 3

- γ. “*Illis femina cum lacrimis iniuriam aperit*”: να μετατρέψετε τη σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 3

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2021
Β' ΦΑΣΗ

E_3.Λλ3Α(ε)

- δ. “*Cassius nomen eius audire cupivit*”: να εντοπίσετε και να χαρακτηρίσετε τον τύπο που δηλώνει την κτήση (μονάδα 1) και να κάνετε τις απαιτούμενες αλλαγές ώστε να δηλώνεται κτήση με αυτοπάθεια (μονάδα 1).

Μονάδες 2

- ε. “*filius eius pudicitiam Lucretiae, uxoris Collatini laedit*”: να μετατρέψετε τη σύνταξη της πρότασης σε απαρεμφατική με εξάρτηση από τη φράση “*Vergilius narrat...*”.

Μονάδες 2

- στ. “*cum repente apparuit ei species horrenda*”: να αναγνωρίσετε το είδος της δευτερεύουσας πρότασης και να δείξετε τη συντακτική της λειτουργία (μονάδα 1), να σχολιάσετε τον τρόπο εισαγωγής της και να πείτε τι δηλώνει (μονάδα 1). Ακολούθως, να κάνετε τις αλλαγές που απαιτούνται ώστε η πρόταση να δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν (μονάδα 1).

Μονάδες 3

- ζ. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους παρακάτω όρους: *inter se*, *audacia*, *magnitudinis*, *effigiei*, *se* (στο τρίτο κείμενο)

Μονάδες 5